

S A Ž E T A K

PROGRAM ZA URBANISTIČKO - ARHITEKTONSKI NATJEČAJ S KRAJOBRAZNOM STUDIJOM ZA UREĐENJE JAVNOG PARKA TRG DR. FRANJE TUĐMANA I TRG FRANCUSKE REPUBLIKE

UVOD

Program za urbanističko-arhitektonski natječaj za uređenje javnog parka s krajobraznom studijom za područje Trga dr. Franje Tuđmana i Trga Francuske Republike izrađuje se prema propozicijama utvrđenim GUP-om grada Zagreba (SGGZ16/2007 i 8/2009).

Koncem devedesetih proveden je natječaj (1998.) s temom parkovnog paviljona na prostoru današnjeg Trga dr. Franje Tuđmana. Zadani Program je predviđao paviljon (podrum, prizemlje, kat) na najsjevernijoj strani, uz llicu. Prvонаграђени je rad arhitekta Nenada Fabijanića koji je moguće, uz eventualnu doradu, ukomponirati u cijelovito rješenje parkovne površine.

O TRGOVIMA

Povijest prostornog razvoja područja danas zvanog Trg dr. Franje Tuđmana i Trg Francuske Republike i njihovog okoliša započinje gradnjom prvog Željezničkog kolodvora u gradu (Kolodvor Južne željeznice, otvoren 1862.) na mjestu današnjeg Zapadnog kolodvora.

GUP-om iz 1971. na ovom je području planiran sekundarni centar, a 1977. raspisani su javni urbanističko-arhitektonski natječaj. Odmah po završetku natječaja počinju rasprave o opravdanosti i posljedicama gradnje sekundarnog centra na ovom prostoru.

Prijedlog koji čuva ovaj prostor neizgrađenim i predviđa uređenje gradskog parka, nagrađen je na 17. Zagrebačkom salonu 1982. Ideja "uređenja parka" je legalizirana GUP-om iz 1986.

GRANICA OBUVHATA NATJEČAJA

Prostor obuhvaćen natječajem podijeljen je u dvije cjeline.

Uži obuhvat je Trg dr. Franje Tuđmana, Trg Francuske Republike i prostor između Talovčeve i Hanuševe ulice.

Šire područje obuhvata proteže se na prostor Zapadnog kolodvora, koridor željezničke pruge i Trg sportova – Trg Krešimira Ćosića južno od pruge.

POSTOJEĆA URBANISTIČKA DOKUMENTACIJA

Generalni urbanistički plan grada Zagreba, 2007. (SGGZ 16/07 i 8/09)

Korištenje i namjena prostora

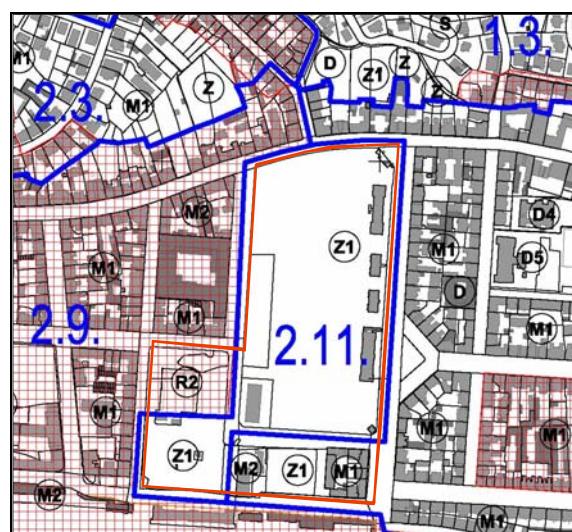
Na Trgu dr. Franje Tuđmana i dijelu Trga Francuske Republike GUP-om se zadržava parkovna površina – javna zelena površina - javni park (oznaka Z1), a javni park je planiran i na prostoru između Talovčeve i Hanuševe ulice. Sjeverni dio Trga Francuske Republike je površina športsko-rekreacijske namjene – šport bez gradnje oznaka R2.

Urbana pravila

U uvjetima za korištenje, uređenje i zaštitu prostora 4a – Urbana pravila, Trg dr. Franje Tuđmana i južni dio Trga Francuske Republike su zona 2.11. – uređenje javnih zelenih površina. Također je utvrđeno da će se radi dobivanja što kvalitetnijih rješenja za javne površine - trgove i parkove raspisivati urbanističko - arhitektonski natječaji.

Korištenje i namjena prostora

Urbana pravila

Zaštićeni i evidentirani dijelovi prirode

Generalnim urbanističkim planom Uvjeti za korištenje, uređenje i zaštitu prostora 4c – Zaštićeni i evidentirani dijelovi prirode, Trg dr. Franje Tuđmana kao i Trg Francuske Republike te okolni dvoredi, evidentirani su kao parkovna arhitektura.

Nepokretna kulturna dobra

Prema Uvjetima za korištenje, uređenje i zaštitu prostora 4d – Nepokretna kulturna dobra, lokacija je dio Povijesne urbane cjeline Grad Zagreb. Trg Dr Franje Tuđmana je u sustavu zaštite A, a ostalo unutar sustava zaštite B.

Prometna i komunalna infrastrukturna mreža

Područje obuhvata tangiraju glavne gradske ulice.

Ispod površine postojećeg parkirališta uz Reljovićevu ulicu moguća je javna podzemna garaža.

POSTOJEĆE STANJE

Gradevine

Rubovi užeg područja obuhvata (Trg dr. Franje Tuđmana, Trg Francuske Republike i prostor između Talovčeve i Hanuševe) čvrsto su određeni gradnjom na perimetru okolnih blokova s izuzetkom "rahlog" južnog ruba.

Prostor unutar ovih granica većim dijelom zauzimaju neuređene parkovne površine. Uz Ulicu Republike Austrije nalaze se preostale četiri zgrade kompleksa vojarne, od kojih je najznačajnija zgrada Rudolfove kasarne u osi Prilaza Gjure Deželića. Na jugozapadnom dijelu trga je zgrada Gradskog ureda – Područnog ureda Čnomerc.

Na sjevernom dijelu Trga Francuske Republike izgrađeno je betonsko sportsko univerzalno igralište. Južno od Talovčeve ulice, uz Ulicu Republike Austrije nalazi se stambeni blok, a zapadno od njega je neuređena zelena površina i dvokatna poslovno stambena zgrada željeznice te stambena prizemnica.

U širem području obuhvata prepoznatljiva je zgrada Zapadnog kolodvora valorizirana elaboratom nadležne službe zaštite.

Parkovna površina

Prema tipologiji parkovnih površina Trg dr. Franje Tuđmana može se definirati kao trg omeđen dvoredima uz frekventne gradske prometnice, za razliku od Trga Francuske Republike gdje je visoko zelenilo slobodno raspoređeno.

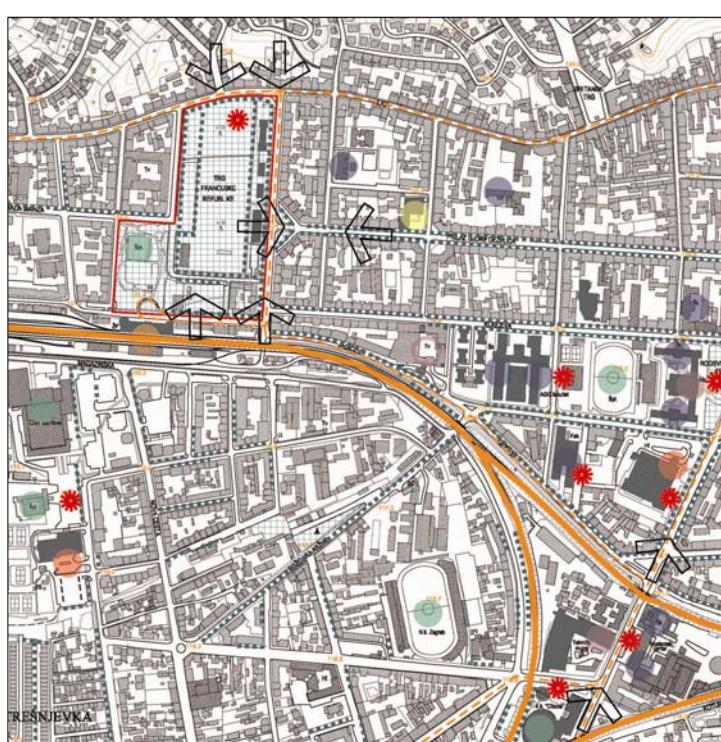
Posebno devastiran prostor parka su rubni dijelovi s parkiralištema uz gradevine na istočnoj strani parka, javnim parkiralištem u samom parku prema Reljovićevoj ulici i kioscima uz llicu. Okretište tramvaja na Trgu Francuske Republike također znatno degradira ovaj prostor.

Osnovni elementi krajobraznih karakteristika

Elementi koji definiraju područje obuhvata su okolne gradske ulice i blokovi, te Zapadni kolodvor, glavna zgrada vojarne i ulični potez Prilaza Gjure Deželića.

U kontaktnom području dominira volumen izgrađenih elemenata.

Na području obuhvata odnos plohe i volumena prirodnih elemenata prikazuje veliku zastupljenost plošnih elemenata. Velike površine travnjaka time postaju dominantni strukturni element krajobraza.

Karakteristični elementi prostora

Postojeće stanje biljnog fonda

Analitički podaci

površina **Trga dr. Franje Tuđmana** (približno 160x320m)51200 m²
površina **Trga Francuske Republike** (približno 90x170m) i
prostora između Talovčeve i Hanuševe (približno 110x60)22000 m²

Komunalna infrastruktura i promet

Infrastruktura postoji u obodnim ulicama, a položena je i unutar samog parka. Potreba eventualnog premještanja ili rekonstrukcije pojedinih instalacija definirat će se u suradnji s nadležnim komunalnim službama.

U užoj zoni obuhvata postoji oko 700 parkirališnih mjesta.

Tramvaj prometuje Ilicom, Ulicom republike Austrije i Hanuševom, gdje je i okretište tramvaja. Uz zapadni rub Trga dr. Franje Tuđmana nalaze se polazne stanice autobusa za Malešnicu, Jankomir i Jelenovac

Željeznički promet prigradske željeznice je u funkciji, sa stajalištem ispred zgrade željezničkog Zapadnog kolodvora.

PROGRAMSKE SMJERNICE

Ograničenja i obveze

Ograničenja i obveze proizlaze iz propozicija nadležne službe zaštite, poštivanja smjernica utvrđenih GUP-om te postojeće infrastrukture.

Posebni uvjeti nadležne službe zaštite

Trg dr. Franje Tuđmana i Trg Francuske Republike su dio Povijesne urbane cjeline Grad Zagreb pa je obvezno poštivati posebne konzervatorske uvjete koji su sastavni dio ovog elaborata.

Opće urbanističko-arhitektonске propozicije

Trg dr. Franje Tuđmana

Zelenilo

Postojeću neizgrađenu površinu potrebno je prijedlogom krajobraznog i urbanog rješenja funkcionalno i oblikovno definirati i transformirati u javni gradski park koji će biti prepoznatljiv u sustavu zagrebačkih donjogradskih parkova.

Parkovi paviljon

U sklopu uređenja parka predviđa se parkovni paviljon. Oblikovanje paviljona prilagoditi pejsažnom okruženju, pa se očekuje prozračni, nenametljivi volumen, prije svega funkcionalan, ali i skulptoran u dojmu, s obzirom na parkovno okruženje.

Prvonagrađeni rad iz natječaja od 1998. godine je u skladu s navedenim urbanističko – arhitektonskim uvjetima.

Vodena površina i skulptorske intervencije

U prijedlogu uređenja parka moguće je odrediti mjesto za vodenu površinu kao i mjesto za skulpturu, odnosno predložiti druge načine likovnih intervencija.

Urbana oprema

Urbanu opremu izborom i karakterom potrebno je prilagoditi očekivanoj namjeni i zagrebačkoj tradiciji. Rasvjetna tijela moraju biti isključivo ekološka

Postojeća gradnja

Uz Ulicu Republike Austrije obvezno zadržati postojeću gradnju (preostale zgrade vojarne) uz sugestiju njihove prenamjene u javno društvenu namjenu (npr. knjižnica za zapadni dio grada, muzej, galerija i sl.).

Zgradu Područnog ureda Črnomerec je moguće ukloniti i umjesto nje predvidjeti građevinu javne i društvene namjene (npr. "Scenska kuća" koja nedostaje zapadnom dijelu grada).

Trg Francuske Republike i prostor između Talovčeve i Hanuševe ulice

Očekuje se cijeloviti prostorni koncept parkovnog dijela, dijela namijenjenog športu i rekreatiji i neizgrađene zelene površine između Talovčeve i Hanuševe ulice.

Postojeće univerzalno betonsko igralište i postojeće dječje igralište zadržati i urediti. Moguće je planirati gradnju manje građevine za potrebe športa – garderobe, sanitarije, te manji ugostiteljski prostor i zamjenski prostor za kontejnere "Zrinjevca."

Neizgrađenu zelenu površinu između Talovčeve i Hanuševe urediti kao park koji će s parkom na Trgu Francuske Republike predstavljati jedinstvenu oblikovnu cjelinu.

Prostor unutar šire granice obuhvata

Potrebno je predložiti povezivanje prostora sjeverno i južno od željezničke pruge. Pretpostavlja se da je to jaka pješačka veza (pothodnik) "obogaćena" komercijalnim sadržajima.

U kontekstu integracije željezničkog koridora u gradsko tkivo potrebno je predložiti uređenje sjevernog dijela koridora, poštujući vrijednost zgrade Zapadnog kolodvora. Na dijelu istočno od kolodvora moguće je predložiti novu gradnju poslovne namjene, ili prostor urediti kao neizgrađen.

Trg sportova-Trg Krešimira Čosića očekuje se rješenje koje zajedno s predloženom pješačkom vezom i parkom sjeverno od pruge gradi logičnu i skladnu cjelinu.

Propozicije uređenja parkovnih površina

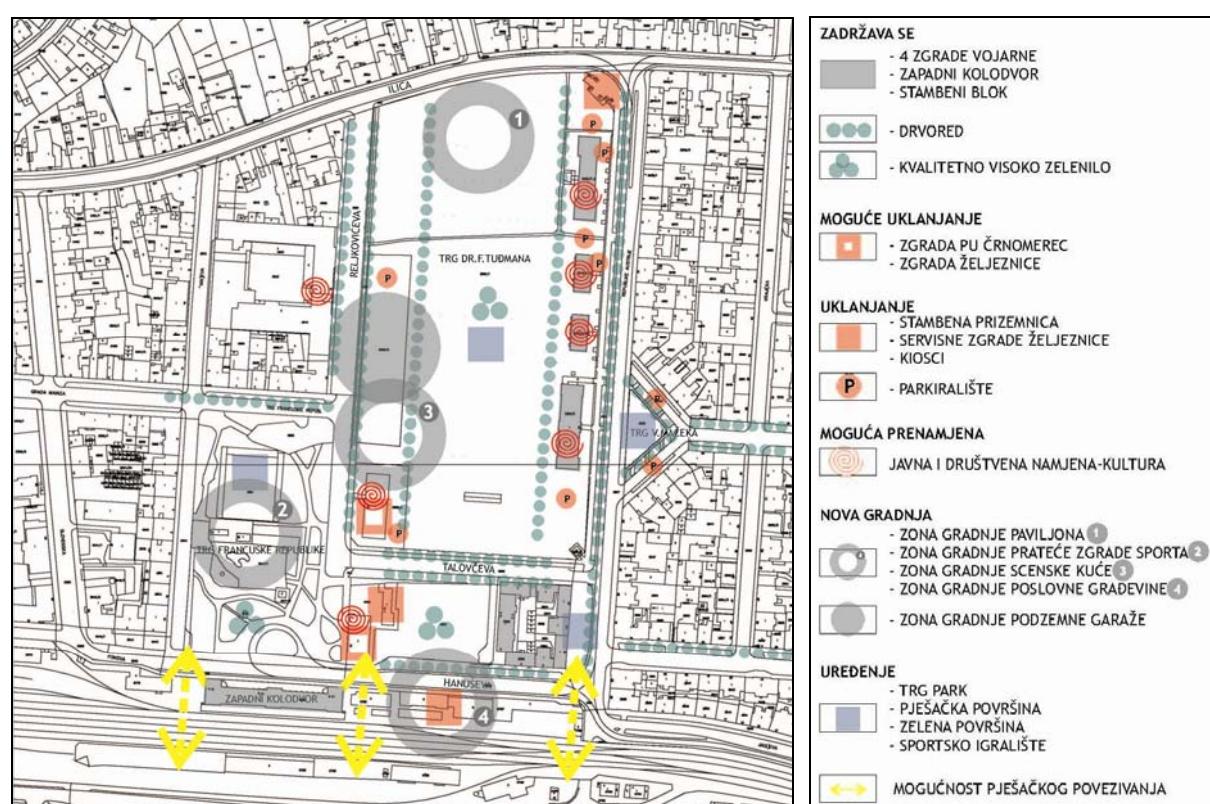
Idejno rješenje parkovnih površina Trga dr. Franje Tuđmana i Trga Francuske Republike treba biti ekonomično i održivo u izvedbi i održavanju, te treba respektirati fond postojeće kvalitetne visoke vegetacije. Obvezno je zadržati postojeće drvorede kestena kao i drvorede uz obodne ulice, te predvidjeti njihovu sanaciju sadnjom novih sadnica.

Rješenjem sjevernog dijela parkovne površine Trga dr. Franje Tuđmana, uz llicu, potrebno je respektirati frekventno kretanje pješaka uz stajalište tramvaja, a kioske na sjeveroistočnom dijelu parka dislocirati i planirati u sklopu paviljona, sukladno funkcionalnom rješenju projekta parka. Moguće je predvidjeti dječje igralište za dobnu skupinu do šest godina.

Trg Francuske Republike sa športskim i dječjim igralištem, povjesno zamišljen "kao uresni trg s igralištem za djecu" zadržava postojeću namjeru uz oblikovanje južne granice.

Propozicije za prometno rješenje

Urbanističko-arkitektonsko rješenje treba sadržavati kolni promet u kretanju i mirovanju, promet pješaka (pješačka integracija Trga dr. Franje Tuđmana i Trga Francuske Republike sa Zapadnim kolodvorom, odnosno Trgom Krešimira Čosića primjenom prometa u više razina), promet biciklima (povećati broj biciklističkih staza), javni gradski promet i promet željeznicom.

Programske smjernice

